80 lat temu krakowskie getto przestało istnieć

2023-03-14

Obchodzimy 80. rocznicę brutalnej akcji likwidacyjnej w krakowskim getcie. Z tej okazji w niedzielę, 12 marca, odbył się symboliczny Marsz Pamięci. Krakowianie przeszli z placu Bohaterów Getta przed pomnik pomordowanych Żydów na terenie byłego obozu KL Plaszow.

3 marca 1941 roku w krakowskiej dzielnicy Podgórze Niemcy utworzyli getto żydowskie, do którego przesiedlono ponad 16 tysięcy żydowskich obywateli Krakowa. Pod koniec roku zamknięto w getcie kolejnych kilka tysięcy Żydów z okolicznych miast i miasteczek.

W ciągu roku 1942 zorganizowano w getcie kilka akcji wysiedleńczych, podczas których większość mieszkańców getta została wywieziona głównie do obozu zagłady w Bełżcu. Ostateczna akcja likwidacyjna getta rozpoczęła się 13 i 14 marca 1943 roku. 6 tysięcy mieszkańców przesiedlonych zostało do obozu koncentracyjnego w Płaszowie, 2 tysiące do Auschwitz-Birkenau, a około tysiąc osób zostało zamordowanych na Umschlagplatzu getta – dzisiejszym placu Bohaterów Getta. Był to symboliczny koniec życia żydowskiego w Krakowie, które zaczęło odradzać się dopiero po roku 1989.

Marsz Pamięci

W tym roku, dokładnie 80 lat po tych dramatycznych wydarzeniach, odbył się kolejny Marsz Pamięci, który został zainaugurowany w latach 80. ubiegłego wieku przez Stowarzyszenie Festiwal Kultury Żydowskiej.

Od kilkunastu lat marsz jest organizowany we współpracy z Prezydentem Miasta Krakowa oraz Gminą Wyznaniową Żydowską w Krakowie. Stał się oficjalną formą obchodów rocznicy likwidacji krakowskiego getta. W tym roku partnerami marszu byli też Związek Krakowian w Izraelu oraz Muzeum KL Plaszow.

Uczestnicy marszu przeszli z placu Bohaterów Getta, ulicami: Lwowską, Limanowskiego, Wielicką, Jerozolimską i Heltmana, przed pomnik pomordowanych Żydów na terenie byłego obozu KL Plaszow.

Wydarzenia towarzyszące

Marsz Pamięci był punktem kulminacyjnym obchodów 80. rocznicy likwidacji getta, której towarzyszy także szereg wydarzeń przypominających o żydowskich mieszkańcach miasta i przybliżających ich historie. Zostały one zorganizowane przez wiele instytucji troszczących się o pamięć lokalnej polsko-żydowskiej historii.

W programie m.in. okolicznościowa wystawa plenerowa „Getto przestało istnieć. Likwidacja żydowskiej dzielnicy w Krakowie” przygotowana przez Aptekę pod Orłem (oddział Muzeum Krakowa) oraz instalacja fotograficzna upamiętniająca ofiary likwidacji – obydwie ekspozycje można zobaczyć

na placu Bohaterów Getta.

Wszystkich, którzy chcą lepiej poznać tę trudną wojenną historię, osadzoną w konkretnych miejscach naszego miasta, zapraszamy na spacery tematyczne i oprowadzania między innymi po Aptece pod Orłem, dzielnicy Kazimierz, a także obszarze, na który mieściło się getto oraz po terenie byłego obozu KL Plaszow. Nie zabraknie także wydarzeń i spotkań organizowanych w Fabryce Schindlera (oddział Muzeum Krakowa) oraz w centrum JCC Kraków.

Muzeum Podgórza (oddział Muzeum Krakowa) przygotowało wystawę czasową „Zanim wyrosły mury. Żydzi w Podgórzu”, a Żydowskie Muzeum Galicja zaprasza na pokaz filmu „Polański, Horowitz. Hometown” oraz spotkanie poświęcone niedawno wydanej książce „Nie tylko Kroke. Historia Żydów krakowskich”. Nie zabraknie także wykładów i spotkań z badaczami tej tematyki oraz autorami książek poświęconych żydowskim mieszkańcom Krakowa.

Szczegółowy program można znaleźć **tutaj**.